

XI. ZDROWIE I OPIEKA SPOŁECZNA

253 > 275

XI.1. Zdrowie

XI.1.1. Lecznictwo otwarte - opieka ambulatoryjna

Ambulatoryjna opieka zdrowotna obejmuje:

- podstawową opiekę zdrowotną - świadczenia zdrowotne profilaktyczne, diagnostyczne, lecznicze, rehabilitacyjne oraz pielęgnacyjne z zakresu medycyny ogólnej, rodzinnej i pediatrii, udzielane przez lekarza pierwszego kontaktu oraz pielęgniarki i położne,
- świadczenia specjalistyczne we wszystkich dziedzinach medycyny z wyłączeniem świadczeń udzielanych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

Ambulatoryjne usługi medyczne wykonują przede wszystkim niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz praktyki indywidualne i grupowe, świadczenia te udzielane są na podstawie umów z Narodowym Funduszem Zdrowia. Oprócz ww. jednostek ambulatoryjne świadczenia zdrowotne udzielane były w 2004 r. przez Zakład Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych (od 01.01.2005 r. jego usługi przejął Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SCANMED) oraz poradnie przyszpitalne. Niezależnie od powyższych jednostek w Mieście działało szereg prywatnych gabinetów lekarskich, które nie miały w 2004 r. zawartych umów z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Wszystkie podmioty, świadczące usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej w ramach umów z Narodowym Funduszem Zdrowia na terenie Miasta Krakowa, zabezpieczają opiekę w godzinach nocnych i w dni świąteczne poprzez dyżury własne, zlecenie jej najbliższym Oddziałom Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego lub Niepublicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej „Scanmed”.

Tabela XI.1.

Rozmieszczenie przychodni, ośrodków zdrowia, poradni i praktyk lekarskich w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej (stan na dzień 31.XII)

Wyszczególnienie	Liczba przychodni, ośrodków zdrowia, poradni i praktyk lekarskich ogółem	liczba przychodni, ośrodków zdrowia i poradni w zakładach publicznych	z tego:	
			liczba przychodni, ośrodków zdrowia i poradni w zakładach niepublicznych	liczba praktyk lekarskich
1	2	3	4	5
Ogółem	2002 r. 1460	365	686	409
	2003 r. 1593	324	816	453
	2004 r. 1539	307	837	395
W tym:				
m. Kraków	2003 r. 463	46	344	73
	2004 r. 459	42	352	65

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

W 2004 r. w ramach opieki zdrowotnej nad dzieckiem zdrowym udzielono 89 280 porad lekarskich, w tym 46 331 porad dla dzieci w wieku do 1 roku życia.

W trakcie roku 2004 wśród dzieci i młodzieży w wieku do 18 roku życia stwierdzono 16 092 zachorowania, rodzaj schorzenia określa tabela XI.2.

Tabela XI.2.

Dane o stanie zdrowia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej /rodzinnego w roku 2004

Rozpoznanie	Razem osoby, u których stwierdzono schorzenia	Podział według wieku					osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy
		0-2	3-4	5-9	10-14	15-18	
Ogółem	16092	2386	2262	4073	4319	3052	4110
Nowotwory	92	13	8	16	22	33	31
Niedokrwistość	746	285	123	99	126	113	334
Choroby tarczycy	420	7	9	35	152	217	120
Cukrzyca	138	3	3	32	57	43	23
Niedożywienie	378	76	69	110	87	36	116
Otyłość	991	32	107	252	365	235	248
Zaburzenia odżywiania	337	45	43	94	84	71	86
Upośledzenie umysłowe	422	26	58	101	137	100	22
Padaczka	686	35	86	181	237	147	66
Dziecięce porażenie mózgowe	237	23	34	48	68	64	13
Zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	2394	67	168	703	809	647	367
Choroba nadciśnieniowa	125	1	0	2	25	97	46
Alergie							
dychawica oskrzelowa	2577	74	338	841	841	483	456
pokarmowe	1451	763	364	192	96	36	426
skórne	1603	654	371	221	207	150	524
Zniekształcenia kręgosłupa	3066	16	133	674	1305	938	751
Choroby układu moczowego	912	176	169	257	210	100	272
Wady rozwojowe							
układu nerwowego	207	30	31	52	55	39	23
układu krążenia	362	91	84	103	52	32	67
narządów płciowych	120	37	31	22	12	18	34
Abberacje chromosomów	148	30	23	34	36	25	16
inne	77	23	11	23	12	8	26
Zaburzenia rozwoju	871	179	210	207	190	85	187
w tym							
fizycznego	458	81	121	114	95	47	102
Psychomotorycznego	349	97	65	65	77	45	65
Trwałe uszkodzenia narządu ruchu	316	21	26	105	80	84	19
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagający opieki czynnej	1510	206	236	499	364	205	358

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.3.

Dane o stanie osób dorosłych w wieku ponad 18 lat będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej /rodzinnego w roku 2004

Rozpoznanie	Razem osoby, u których stwierdzono schorzenia	Podział według wieku			osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy
		19-34	35-54	55-65	
Ogółem	110040	13040	44157	52843	15131
Gruźlica	277	46	81	150	55
Nowotwory	3243	206	1158	1879	917
Choroby tarczycy	6455	1219	2657	2579	1073
Cukrzyca	11185	832	3914	6439	1497
w tym leczeni insuliną	2842	346	880	1616	477
Niedokrwistość	2750	679	1092	979	691
Choroby obwodowego układu nerwowego	8206	1114	3965	3127	1322
Choroby układu krążenia	55522	3166	21131	31225	6083
w tym przewlekła choroba reumatyczna	2547	225	939	1383	454
choroba nadciśnieniowa	31316	1802	12419	17095	3658
choroby naczyń mózgowych	4433	130	1314	2989	730
niedokrwienne choroby serca	17693	434	6829	10430	2121
z wiersza 13 przebyty zawał serca	3412	65	1271	2076	665
Przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	11772	1740	4143	5889	1590
Przewlekłe choroby układu trawiennego	13671	2260	5775	5636	1842
Choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	20132	2238	7858	10036	2101
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagający opieki czynnej	8953	1423	3556	3974	1200

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.4.**Liczba porad udzielonych w poradniach specjalistycznych w roku 2004**

		Nazwa poradni	Liczba porad
Chorób wewnętrznych		razem	856 232
	w tym	Alergologiczna	104 525
		Diabetologiczna	59 398
		Nefrologiczna	31 138
		Kardiologiczna	208 121
		Medycyny nuklearnej	2 918
Innych specjalności zachowawczych		razem	676 032
	w tym	Dermatologiczna	165 744
		Neurologiczna	223 012
		Onkologiczna	127 124
		Rehabilitacyjna	128 918
		Chorób zakaźnych	31 234
Opieki nad matką i dzieckiem-		razem	460 541
	w tym	Pediatryczna	26 590
		Neonatologiczna	6 720
		Ginekologiczno-położnicza	427 231
Zabiegowe		razem	1 070 091
	w tym	Chirurgii ogólnej	247 880
		Chirurgii onkologicznej	4 381
		Urazowo-ortopedyczna	131 653
		Okulistyczna	333 654
		Otolaryngologiczna	265 406
		Urologiczna	87 117
Stomatologiczne		razem	233 907
	w tym	Ortodontyczne	86 320
		Protetyki stomatologicznej	50 321
		Chirurgii stomatologicznej	97 266
Ogółem ilość porad			3 296 803

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.5.

Zatrudnienie podstawowego personelu medycznego w mieście Krakowie - bez gabinetów i praktyk prywatnych w 2004 r.

Zakłady Opieki Zdrowotnej	Publiczne		Niepubliczne	
	Zatrudnieni ogółem	w tym w niepełnym wymiarze czasu pracy	Zatrudnieni ogółem	w tym w niepełnym wymiarze czasu pracy
Lekarze	2 279	419	1 403	698
w tym kobiety	1 297	x	903	x
Lekarze stomatolodzy	168	38	351	205
w tym kobiety	107	x	275	x
Farmaceuci	78	10	9	2
w tym kobiety	72	x	8	x
Analitycy medyczni	92	1	18	4
w tym kobiety	85	x	15	x
Pozostali zatrudnieni				
w pracowniach diagnostycznych	229	17	31	6
Mgr pielęgniarstwa	202	6	60	12
Mgr rehabilitacji	138	9	94	39
Mgr fizjoterapii	41	4	16	2
Technolodzy żywności i żywienia	4	1	3	1
Psycholodzy	167	31	89	43
Logopedzi	9	5	12	2
Personel techniczny obsługujący aparaturę medyczną	17	1	13	4
Pielęgniarki	4 524	87	1 206	256
w tym o niepełnych kwalifikacjach	11	1	1	1
Położne	446	4	182	47
Felczerzy	2	2	0	0
Technicy dentyści	35	3	36	8
Technicy farmaceutyczni	59	2	4	0
Technicy elektroniki medycznej	24	0	10	0
Technicy/laboranci analityki medycznej	212	5	52	15
Technicy/analitycy elektroradiologii	335	11	84	20
Technicy fizjoterapii	139	3	110	37
Technicy biomechaniki	1	0	0	0
Technicy masażyści	43	4	53	22
w tym niewidomi	21	2	17	7
Instruktorzy higieny	11	1	0	0
Instruktorzy terapii zajęciowej	24	0	38	13
Dietetycy /średnie wykształcenie/	189	1	14	5
Higienistki szkolne	1	0	28	18
Higienistki stomatologiczne	24	1	61	15
Asystentki stomatologiczne	4	0	53	22
Ortopedzi	6	0	6	4
Technicy ortopedzi	2	1	4	0
Opiekunki dziecięce	0	0	1	0
Ratownicy medyczni	130	60	8	1

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.1.2. Stacjonarna opieka zdrowotna - lecznictwo zamknięte

W roku 2004 na terenie miasta Krakowa działało 16 publicznych i 19 niepublicznych zakładów stacjonarnej opieki zdrowotnej .

Publiczne zakłady stacjonarnej opieki zdrowotnej

16 (48 w województwie) publicznych placówek opieki stacjonarnej to:

- 15 ogólnych szpitali (46 w województwie)
- 1 szpital psychiatryczny (2 w województwie).

Uwaga: w Krakowie działa również Zakład Opiekuńczo-Leczniczy przy ulicy Wielickiej 267, oraz Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w okręgowym Szpitalu Kolejowym.

Wszystkie powyższe jednostki są samodzielnymi zakładami opieki zdrowotnej, tj. prowadzą gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 1991 r. (Dz.U. z 1991r., nr 91, poz.408) o zakładach opieki zdrowotnej.

Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej podlega obowiązkowi rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym. Z chwilą wpisania do rejestru samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej uzyskuje osobowość prawną.

Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej gospodaruje samodzielnie przekazanymi w nieodpłatne użytkowanie nieruchomościami i majątkiem Skarbu Państwa lub komunalnym oraz majątkiem własnym (otrzymanym i zakupionym).

Podstawą gospodarki samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej jest plan finansowy, ustalany przez kierownika zakładu.

Miasto Kraków jest organem prowadzącym dla dwóch szpitali, są to Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza oraz Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego SPZOZ, a także dla Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego przy ul. Wielickiej 267.

Tabela XI.6.

Wykaz publicznych zakładów opieki stacjonarnej

Nazwa zakładu	Adres	Organ założycielski
Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego SPZOZ w Krakowie	30-393 Kraków ul. Babińskiego 29	Województwo małopolskie
Centrum Onkologii Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie		
Oddział w Krakowie	31-115 Kraków ul. Garncarska 11	Minister Zdrowia
Szpital Specjalistyczny im. J. Dietla	31-121 Kraków ul. Skarbowa 4	Województwo małopolskie
Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II	31-202 Kraków ul. Prądnicka 80	Województwo małopolskie
Krakowskie Centrum Rehabilitacji	30-244 Kraków ul. Modrzewiowa 22	Województwo małopolskie
Okręgowy Szpital Kolejowy SPZOZ w Krakowie	30-052 Kraków ul. J. Lea 44	Województwo małopolskie
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie	31-503 Kraków ul. Strzelecka 2	Województwo małopolskie
Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza w Krakowie	31-202 Kraków ul. Prądnicka 35-37	Miasto Kraków
Wojewódzki Szpital Okulistyczny w Krakowie	31-234 Kraków ul. Dożynkowa 61	Województwo małopolskie
Krakowski Szpital Reumatologii i Rehabilitacji	30-119 Kraków Al. Focha 33	Województwo małopolskie
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera w Krakowie	31-826 Kraków os. Złota Jesień 1	Województwo małopolskie
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	31-501 Kraków ul. Kopernika 36	Uniwersytet Jagielloński
Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie	30-633 Kraków ul. Wielicka 265	Uniwersytet Jagielloński
Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego SPZOZ w Krakowie	31-913 Kraków os. Na Skarpie 66	Miasto Kraków
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy (w swojej strukturze posiada oddziały szpitalne)	30-663 Kraków ul. Wielicka 267	Miasto Kraków
ZOZ MSWiA w Krakowie	30-053 Kraków ul. Kronikarza Galla 25	Minister MSWiA
5 Wojskowy Szpital Kliniczny w Krakowie	30-901 Kraków ul. Wrocławska 1-3	Minister Obrony

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Niepubliczne zakłady stacjonarnej opieki zdrowotnej

W roku 2004 na terenie miasta Krakowa działało 19 niepublicznych zakładów stacjonarnej opieki zdrowotnej, w tym

- 11 niepublicznych szpitali, w tym ogólnych 8 i 3 psychiatryczne
- 8 zakładów opiekuńczo-leczniczych, w 3 z nich udzielane są usługi hospicyjne
- 1 hospicjum

Uwaga:

W ZOZ „Centrum Medyczne - Nowa Huta” funkcjonują zarówno oddział szpitalny jak i zakład opiekuńczo-leczniczy.

Tabela XI.7.

Wykaz niepublicznych zakładów opieki stacjonarnej

Nazwa zakładu	Adres	Rodzaj świadczeń
NZOZ „VIVA MED.” sp. z o.o.	31-202 Kraków ul. Siemaszki 17	Hospicjum ZOL
NZOZ Zakład Usług Medyczno-Rehabilitacyjnych Małopolskiego Zarządu Okręgowego PCK	30-052 Kraków ul. J. Lea 44	Hospicjum ZOL
Ośrodek Opieki Hospicyjnej Towarzystwa Przyjaciół Chorych „Hospicjum”	31-831 Kraków ul. Fatimska 17	hospicjum
NZOZ „DOM MED”	31-148 Kraków ul. Helclów 2	hospicjum ZOL
„NEOMEDICA” sp. z o.o. (dawny Krowoderski ZOL)	31-201 Kraków ul. Prądnicza 36	ZOL
NZOZ Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Czwórka”	31-915 Kraków os. Młodości 9	ZOL
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Felicjanek	31-502 Kraków ul. Kołłątaja 7	ZOL
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Serdeczna Troska” NZOZ	30-969 Kraków ul. Ujastek 3	ZOL

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.8.

Placówki lecznictwa zamkniętego - informacja ogólna

Wyszczególnienie	Szpitale ogólne - publiczne				Szpital Specjalistyczny im. J. Babińskiego		Zakłady ogólne niepubliczne		Zakłady psychiatryczne		Publiczne i niepubl. zakłady opiekuńczo-lecznicze, hospicja	
	ogółem		w tym miejskie ¹		2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ilość ² - stan 31.XII	14	14	3	3	1	1	8	11	3	3	9	12 ³
Ilość łóżek - stan 31.XII	5 526	5 418	1 187	1 149	836	874	282	305	132	116	777	887
Zatrudnienie ⁴												
lekarze	1573 ⁵	1597 ⁵	272 ⁵	290 ⁵	62	65	99 ⁵	80 ⁵	2	2	19 ⁵	53 ⁶
stomatolodzy	8 ⁵	8 ⁵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pielęgniarki i położne	4355 ⁵	4359 ⁵	846 ⁵	818 ⁵	322	332	175 ⁵	198 ⁵	4	4	198 ⁵	284 ⁶
Ilość pacjentów ⁷	181 954	196 062	44 232	44 091	9 802	9 393	14 714	13 601	748	818	1 673	1 966
Średni okres pobytu												
w szpitalu	8,7	7,7	7,7	7,1	29,6	30,3	5,8	5,1	61,2	53,1	157,1	144,5

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

Przypis do tabeli str. 262

Przypis do tabeli XI.8.

1. zakłady, których organem założycielskim jest prezydent m. Krakowa:
 - Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego
 - Szpital Miejski Specjalistyczny im.G. Narutowicza
 - Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, oddział opieki paliatywnej
2. wykazano liczbę szpitali i zakładów opieki zdrowotnej z oddziałami szpitalnymi,
3. w tym 1 zakład opiekuńczo-leczniczy psychiatryczny,
4. pełnozatrudnieni na umowy o pracę w szpitalach jako jednostce organizacyjnej stan w dniu 31.XII,
5. łącznie z zatrudnionymi na umowy cywilno-prawne w wymiarze nie mniejszym niż 40 godzin tygodniowo,
6. pracujący w osobach,
7. bez ruchu międzyoddziałowego.

Szpital Położniczo-Ginekologiczny im. Czerwiakowskiego w Krakowie od dnia 1.03.2003 r. został przekształcony w Niepubliczny ZOZ Szpital na Siemiradzkiego im. R. Czerwiakowskiego.

Tabela XI.9.

Liczba łóżek w publicznych szpitalach ogólnych w Krakowie

Lp.	Nazwa i adres zakładu	Liczba łóżek (stan na dzień 31.XII.2004 r.)	Liczba miejsc dla noworodków i wcześniaków /*
1.	Szpital Specjalistyczny im. J. Dietla Kraków, ul. Skarbowa 4	320	
2.	Szpital Specjalistyczny im. St. Żeromskiego Kraków, os. Na Skarpie 66	686	21
3.	Szpital Miejski Specjalist. im. G. Narutowicza Kraków, ul. Prądnicka 35-37	443	50
4.	Wojewódzki Szp. Specjalistyczny im. L. Rydygiera Kraków, os. Złota Jesień 1	726	27
5.	Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II Kraków, ul. Prądnicka 80	514	
6.	Wojewódzki Szpital Okulistyczny Kraków, ul. Dożynkowa 61	90	
7.	Krakowski Szpital Reumatologii i Rehabilitacji Kraków, ul. Focha 33	51	
8.	Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. Św. Ludwika, Kraków, ul. Strzelecka 2	145	
9.	Zakład Opiekuńczo-Leczniczy - Oddz. Szpitalny Kraków, ul. Wielicka 267	20	
10.	Krakowskie Centrum Rehabilitacji Kraków, al. Modrzewiowa 22	100	
11.	Okręgowy Szpital Kolejowy Kraków, ul. J. Lea 44	165	
12.	Uniwersytecki Szpital Dziecięcy Kraków, ul. Wielicka 265	582	
13.	Szpital Uniwersytecki w Krakowie Kraków, ul. Kopernika 36	1356	67
14.	Centrum Onkologii Instytut im. M. Skłodowskiej Kraków, ul. Garncarska 11	220	
	Ogółem	5 418	165

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

*na liczbę miejsc składa się liczba łóżeczek i inkubatorów

Tabela XI.10.

Liczba łóżek w szpitalach ogólnych podległych Ministerstwu Obrony Narodowej oraz Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji

Lp.	Nazwa i adres zakładu	Liczba łóżek (stan na dzień 31.XII.2004 r.)	Liczba miejsc dla noworodków i wcześniaków /*
1.	5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ Kraków, ul. Wrocławska 1-3	472	
2.	Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA Kraków, ul. Kronikarza Galla 25	196	25
	Ogółem	668	25

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.11.**Liczba łóżek w niepublicznych ogólnych zakładach opieki stacjonarnej**

Lp.	Nazwa i adres zakładu	Liczba łóżek (stan na dzień 31.XII.2004 r.)	Liczba miejsc dla noworodków i wcześniaków /*
1.	Szpital Zakonu Bonifratrów im. św. J. Grandego Kraków, ul. Trynatarska 11	139	
2.	ZOZ „Centrum Medyczne - Nowa Huta” sp. z o.o. Kraków, ul. Ujastek 3	25	
3.	Niepubl. ZOZ Szpital na Siemiradzkiego im. R. Czerwiakowskiego, Kraków, ul. Siemiradzkiego 1	50	56
4.	FEMINA Prywatne Centrum Diagnostyczno-Operacyjne Ginekologii i Położnictwa Kraków, ul. Warowna 113	11	7
5.	Prywatna Klinika SPES spółka z o.o. Kraków, ul. Królowej Jadwigi 15	11	8
6.	Prywatny Szpital Położniczo-Ginekologiczny sp. z o.o., Kraków, ul. Ujastek 3	32	23
7.	Niepubl. ZOZ Centrum Chirurgiczne Nowa Huta sp. z o.o., Kraków, ul. Ujastek 3	16	
8.	Niepub. ZOZ Spec. Gabinety Lekarskie POPIELA Kraków, os. Witkowiec Nowe 53	3	
9.	Niepubliczny ZOZ „MEDICINA” sp. z o.o. Kraków, ul. Rogozińskiego 12	4	
10.	Niepubliczny ZOZ Ortopedyczno-Medyczny Ośrodek Chirurgii Rekonstrukcyjnej Narządu Ruchu Kraków, ul. Lubicz 25/6	8	
11.	Niepubliczny ZOZ „ARKA” sp. z o.o. Kraków, ul. Królowej Jadwigi 15	6	
	Ogółem	305	94

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

Centrum Powiadamiania Ratunkowego

Utworzenie CPR jest jednym z etapów budowania jednolitego krajowego systemu ratownictwa medycznego. Centrum Powiadamiania Ratunkowego tworzy się w celu poprawy parametrów operacyjnych przeprowadzanej akcji ratowniczej, w tym obniżenia kosztów związanych z przekazywaniem informacji, skrócenia czasu powiadamiania jednostek ratunkowych oraz dojazdu do miejsca zdarzenia, właściwego doboru sił i środków niezbędnych do skutecznego prowadzenia działań ratowniczych. Ponieważ Miasto Kraków i Powiat Krakowski nie dysponują lokalami odpowiednimi dla centrum ustalono, że najlepszym wyjściem jest zmodernizowanie pomieszczeń, w tym dyspozytorni Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego, przy ul. Łazarza 14.

W dniu 26 sierpnia 2003 r. podpisane zostało porozumienie w sprawie objęcia zasięgiem działania Centrum Powiadamiania Ratunkowego obszaru Powiatu Krakowskiego. Wcześniej, w dniu 8 lipca 2003 r. Miasto Kraków podpisało porozumienie z Krakowskim Pogotowiem Ratunkowym w sprawie podjęcia działań zmierzających do utworzenia i organizacji CPR.

Od dnia 1 lutego 2004 r. na terenie Miasta Krakowa w miejsce tzw. systemu „ostrzych dyżurów” chirurgicznych uruchomiono sieć Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych (SOR), która obejmuje poszczególne części Miasta. Obszar przyporządkowany oznacza wyznaczoną część Miasta (zwykle obejmuje kilka dzielnic pomocniczych Miasta Krakowa), z której w razie zaistnienia zdarzenia powodującego zagrożenie życia lub zdrowia pacjenta - zespół wyjazdowy (karetka pogotowia) przywozi pacjenta do wskazanego dla niego Szpitalnego Oddziału Ratunkowego. Przyjęte rozwiązanie dotyczy jedynie pacjentów przywożonych po wypadkach i na wezwanie zespołu wyjazdowego (karetki pogotowia). We wszystkich pozostałych wypadkach, np. kiedy pacjent sam zgłasza się do SOR, zachowana została zagwarantowana przepisami prawa zasada wolnego wyboru świadczeniodawcy (konkretnego szpitala lub lekarza). Każdy zgłaszający się pacjent jest przyjmowany w SOR niezależnie od miejsca zamieszkania.

Tabela XI.12.

Wykaz szpitali na terenie Krakowa, w których działają Szpitalne Oddziały Ratunkowe

Lp.	Nazwa szpitala	Adres	Rok rozpoczęcia działania
1.	Szpital Specjalistyczny im. St. Żeromskiego	os. Na Skarpie 66	2002 r.
2.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera	os. Złota Jesień 1	2002 r.
3.	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Zarządu Służby Zdrowia MSWiA	ul. Galla 25	2002 r.
4.	5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ	ul. Wrocławska 1-3	2003 r.
5.	Uniwersytecki Szpital Dziecięcy	ul. Wielicka 265	2004 r.
6.	Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza	ul. Prądnicka 35-37	2004 r.
7.	Szpital Uniwersytecki i Krakowskie Pogotowie Ratunkowe	ul. św. Łazarza 14	2004 r.

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.13.

Świadczenia medyczne w ramach Systemu Ratownictwa Medycznego, analiza przypadków powodujących zagrożenie życia w 2004 r.

Nazwa jednostki	ogółem	w ambulatorium			w miejscu wypadku				
		w domu (zacho- rowania)	Razem	w tym dzieci 0-14	Razem	w pracy	w domu	w ruchu drogo- wym	inne
Krakowskie Pogotowie Ratunkowe	67 561	37 951	20 057	5 197	9 553	125	3 026	1 257	5 145
Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego w Krakowie	14 069	5 710	0	0	2 562	137	1 381	1 044	0
Razem:	81 630	43 661	20 057	5 197	12 115	262	4 407	2 301	5 145

Dane z pozostałych szpitali położonych na terenie Krakowa

Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza	10 613	0	10 613	457	0	0	0	0	0
5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Krakowie	12 269	0	12 269	14	0	0	0	0	0
Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA w Krakowie	12 443	0	12 443	0	0	0	0	0	0
Zakład Opieki Zdrowotnej „Centrum Medyczne - Nowa Huta” Sp. z o.o.	8	0	8	0	0	0	0	0	0
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera w Krakowie	29 062	0	29 062	228	0	0	0	0	0
Krakowski Szpital Reumatologii i Rehabilitacji	3	0	3		0	0	0	0	0
Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie	28 702	0	28 702	24 085	0	0	0	0	0
Szpital Specjalistyczny im. Józefa Dietla w Krakowie	582	0	582	0	0	0	0	0	0
Razem pozostałe szpitale:	93 682	0	93 682	24 784	0	0	0	0	0
Ogółem	175 312	49 458	113 739	29 981	12 115	262	4 407	2 301	5 145

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.14.

Wykaz inwestycji przeprowadzonych w 2004 r.

Lp.	Adres	Zakres inwestycji	Kwota (tys.zł)
1	Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego, os. Na Skarpie 66	Modernizacja Bloku Operacyjnego - II etap w zakresie 3 sal operacyjnych wraz z zapleczem, w tym: a. roboty wykończeniowe na klatce schodowej łączącej II piętro ze strychem, b. roboty konstrukcyjne w dachu obiektu wynikające z modernizacji windy, c. adaptacja strychu na pomieszczenia socjalno - techniczne (wykonanie 22 pomieszczeń), d. montaż instalacji wraz z osprzętem dla 6 sal operacyjnych: elektryczne niskoprądowe, gazów medycznych, wod-kan., co, wentylacji i klimatyzacji (bez agregatu chłodniczego dla potrzeb klimatyzacji), e. instalacja przeciwpożarowa wraz z osprzętem oddymiającym, f. zakup i montaż 3 kolumn anestezyjologicznych i 3 kolumn chirurgicznych.	1 500
2	Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza, ul.Prądnicka 35-37	a. adaptacja zespołu pomieszczeń istniejącej Izby Przyjęć dla potrzeb Szpitalnego Oddziału Ratunkowego - II etap, w tym: przystosowanie pomieszczeń dla potrzeb sali operacyjnej wraz z pomieszczeniami przynależnymi, b. I etap adaptacji i modernizacji pomieszczeń dla potrzeb Oddziału Urazowo-Ortopedycznego, c. adaptacja i modernizacja pomieszczeń dla potrzeb Oddziału Intensywnej Opieki Medycznej, d. Zakup ureteroskopu	1 500 18
3	Zakład Opiekuńczo - Lecznicy, ul. Wielicka 267	a. termomodernizacja przewiązek III etap, w tym: docieplenie ścian zewnętrznych i podłóg, wymiana instalacji c.o., wymiana posadzek, b. Wykonanie termomodernizacji Pawilonu Socjalnego I etap, w tym: docieplenie gzymsów, wymiana papy na termozgrzewalną, wymiana obróbek blacharskich i rynien, przemurowanie kominów.	270
Razem:			3 288

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.1.3. Profilaktyka i promocja zdrowia

Miasto Kraków każdego roku podejmuje działania w kierunku przygotowania i wdrożenia programów profilaktycznych i prozdrowotnych. Programy te w roku 2004 realizowane były w ramach Programu „Zdrowy Kraków 2004-2006” będącego kontynuacją Programu „Zdrowy Kraków 2003”. Realizacja programów profilaktycznych jest również elementem Miejskiego Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia. Większość programów realizowanych w 2003 roku jest kontynuowana w latach następnych w ramach programu „Zdrowy Kraków 2004-2006”. W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2004 roku zrezygnowano z programów profilaktyki raka gruczołu krokowego oraz narządu ruchu. Wprowadzono natomiast do realizacji program profilaktyki wtórnego udaru mózgu. Ogółem na realizację wszystkich programów profilaktycznych w ramach projektu „Zdrowy Kraków 2004-2006” na rok 2004 przeznaczono 2 097 000 zł. Program profilaktyki astmy jest finansowany ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Autorami oraz koordynatorami programów są konsultanci wojewódzcy z dziedzin medycyny, których te programy dotyczą. Zostały one opracowane przez zespół ekspertów składający się z autorytetów medycznych, który biorąc udział w przygotowywaniu celów programowych wziął tym samym odpowiedzialność za ich realizację.

Tabela XI.15.

Programy profilaktyczne realizowane przez Miasto Kraków w 2004 r.

Lp.	Programy	Kwota przyznana	Liczba osób objętych badaniem	Liczba udzielonych świadczeń			Liczba udzielonych świadczeń ogółem
				I etap	II etap	III etap	
1	Program profilaktyki miażdżycy, cukrzycy typu 2 i nadciśnienia	707 142 zł	23 816 osób	I etap 23 816 osób	II etap 6391 osób	III etap 1 121	31 328
2	Program wczesnego wykrywania raka piersi	279 780 zł	4 296 kobiet	-	-	-	4 296
3	Program wczesnego wykrywania raka szyjki macicy	231609,20zł	7 248 kobiet	-	-	-	7248
4	Program profilaktyki raka jelita grubego (etap I i II)	121 207 zł	2597 badań ankietowych (w tym 233 badania kolonoskopowe)	I etap 2597 osób	II etap 487 osób	-	3084
5	Program profilaktyki raka tarczycy (etap I i II)	101 013,50	1 696 kobiet	I etap 1696 kobiet	II etap 1009 kobiet	-	2705
6	Program profilaktyki przewlekłej obturacyjnej choroby płuc	161 600 zł	3 805 osób	-	-	-	3805
7	Program profilaktyki wtórnego udaru mózgu (etap I i II)	212 850 zł	441 osób	-	-	-	441
8	Program profilaktyki astmy i chorób alergicznych (Część A etap I i II, część B)*	150 000 zł	1 722 dzieci, 142 młodzieży	Etap 1A 1722 osoby Etap 2A 142 osoby	Etap 1B 759 osób	-	2623
9	Program profilaktyki próchnicy	90 905 zł	1 928 dzieci	-	-	-	1 928
10	Program profilaktyki wad postawy (etap I i II)	90 900 zł	3 903 osób	Etap I 3903 dzieci	Etap II 924 dzieci	-	4 827
11	Programy autorskie	99 993 zł	2 722 osób	-	-	-	2 722

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.1.4. Profilaktyka uzależnień

Na realizację zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GPPiRPA) w roku 2004 przeznaczono kwotę 11.900.000 zł, natomiast wykorzystano 11.649.794 zł (97,90 %). Wybrane działania prowadzone w ramach GPPiRPA ujęto w poniższe grupy tematyczne:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:
 - zawarto umowy z wybranymi placówkami na udzielanie dodatkowych usług zdrowotnych na kwotę 1.499.950 zł (Małopolski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia nie finansuje dla mieszkańców Krakowa wystarczającej ilości świadczeń w ww. zakresie),
 - dofinansowano działalność telefonów zaufania i informacyjnych na kwotę 186.510 zł.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, w tym:
 - poprzez pomoc realizowaną w ramach usług udzielanych przez placówki lecznicze, których programy zostały wybrane w publicznych konkursach ofert.

- za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie udzielana była pomoc instytucjonalna rodzinom, w których występują problemy alkoholowe.
W ramach GPPiRPA przekazano do MOPS kwotę 1.361.000 zł.
- 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży:
 - Środki w wys. 820.610 zł rozdysponowano pomiędzy 213 placówek (szkoły samodzielne i zespoły szkół), dzięki czemu szkolnymi programami profilaktycznymi objęto uczniów, rodziców i nauczycieli wszystkich krakowskich szkół samorządowych.
 - W ramach GPPiRPA Wydział Edukacji i Kultury UMK zorganizował akcję „Lato w mieście 2004” oraz program codziennych, popołudniowych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży „Młody Las” - na te zadania przeznaczono 690.000 zł.
- 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:
 - w ramach Programu Współpracy Miasta Krakowa z Organizacjami Pozarządowymi rozdysponowano w formie grantów i kontraktów środki finansowe w wysokości 2.024.848,70 zł, w tym na działalność klubów abstynenckich, organizacje harcerskie oraz wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży;
 - w ramach realizacji profilaktycznej strategii alternatyw, dofinansowano działalność uczniowskich i parafialnych klubów sportowych na kwotę 1.000.000 zł.
- 5. Obsługa Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interwencyjnego i Punktu Konsultacyjnego przy Izbie Wyrzeźwien w Krakowie, współpraca z Policją i służbami miejskimi.
 - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krakowie (MKRPA) zebrała się na 14 posiedzeniach plenarnych i 31 zespołach problemowych, członkowie Komisji pełnili dyżury w Zespole Interwencyjnym - przyjęto 646 osób.
 - Punkt Konsultacyjny przy Izbie Wyrzeźwien przeprowadził 5.757 rozmów informacyjno-motywuujących z klientami Izby.
 - Straż Miejska Miasta Krakowa otrzymała 10.000 zł na utrzymanie alkometrów.
- 6. Ograniczanie dostępności do alkoholu.
 - łącznie wydano 2.263 zezwolenia na sprzedaż alkoholu w sklepach i 2.565 zezwoleń w lokalach gastronomicznych,
 - przeprowadzono łącznie 616 kontroli i wizji placówek prowadzących obrót napojami alkoholowymi.

Tabela XI.16.

Liczba pacjentów (z podziałem na płeć i wiek) uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz współuzależnionych, którzy podjęli terapię w specjalistycznych placówkach służby zdrowia w 2004 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Wiek pacjentów				Razem
		< 21	22-35	36-60	> 60	
Uzależnieni od alkoholu	ogółem	63	499	1 713	85	2 360
	K	13	104	411	22	550
	M	50	395	1 302	63	1 810
Uzależnieni od narkotyków	ogółem	80	64	23	4	171
	K	21	12	7	3	43
	M	59	52	16	1	128
Uzależnieni od alkoholu i narkotyków	ogółem	4	1	6	1	12
	K	1		3	1	5
	M	3	1	3		7

Uzależnieni od nikotyny	ogółem	3	14	22	6	45
	K		8	9	3	20
	M	3	6	13	3	25
Uzależnieni od gier hazardowych	ogółem	0	1	2	0	3
	K		1	2		3
	M				0	
Uzależnieni z zaburzeniami psychoorganicznymi (podwójna diagnoza)	ogółem	16	2	4	3	25
	K	2	2	1	3	8
	M	14		3		17
Współuzależnieni (członkowie rodzin osób uzależnionych)	ogółem	34	258	920	113	1 325
	K	26	224	832	89	1 171
	M	8	34	88	24	154
DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików)	ogółem	136	202	126	6	470
	K	78	153	68	2	301
	M	58	49	58	4	169
Ofiary przemocy domowej	ogółem	3	33	105	13	154
	K	2	31	103	13	149
	M	1	2	2		5
Sprawcy przemocy domowej (program korekcyjno-terapeutyczny)	ogółem	0	32	88	6	126
	K		2	8	1	11
	M		30	80	5	115
Dzieci i młodzież pijący ryzykownie (ale jeszcze nie uzależnieni)	ogółem	584	0	0	0	584
	K	267				267
	M	317				317
Uzależnieni wymagający innych świadczeń leczniczych (poza terapią)	ogółem	0	19	151	22	192
	K		5	32	1	38
	M		14	119	21	154
Współuzależnieni wymagający innych świadczeń leczniczych (poza terapią)	ogółem	0	0	3	0	3
	K			3		3
	M					0
Razem	ogółem	923	1 125	3 163	259	5 470
	K	410	542	1 479	138	2 569
	M	513	583	1 684	121	2 901

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.1.5. Izba Wyrzeźwień

W 2004 r. do Izby Wyrzeźwień w Krakowie doprowadzono ogółem 8.373 osoby w tym:

Policja	6.794	81,0%,
Straż Miejska	1.132	14,0%,
Krakowskie Pogotowie Ratunkowe	447	5,0%.

W 2004 r. Izba Wyrzeźwień odnotowała 8.128 pobytów.

Rekordzista przebywał w Izbie 90 razy.

Koszty działalności ogółem wyniosły 2.062.777 zł, w tym dotacja 778.725 zł.

Zatrudnienie ogółem 31,44 etatów.

Koszty działalności podstawowej wyniosły 1.769.319 zł, w tym dotacja 409.000 zł.

Zatrudnienie w działalności podstawowej wynosiło 26,95 etatów.

Tabela XI.17.

Informacje na temat działalności podstawowej Izby Wyrzeźwień

Wyszczególnienie		2003	2004
1.	Ogółem doprowadzonych:	9.473	8.373
	w tym: przyjęć	9.091	8.128
		/5.917 osób/	/5.164 osób/
	odmów	382	245
2.	Pobyty:	9.091	8.128
	małoletnich	114	69
	kobiet	703	550
	bezdomnych	2.507	2.106
	wielokrotnych	3.018	2.851
	cudzoziemców	73	42
	z gmin sąsiednich	365	283
3.	Struktura społeczno-zawodowa populacji osób przebywających w izbie według pobytów:		
	bezrobotni	6.781	6.021
	pracujący i rolnicy	960	865
	emeryci i renciści	1.024	990
	uczniowie i studenci	326	252
4.	Przesłanki ustawy o wychowaniu w trzeźwości, które spowodowały doprowadzenie i przyjęcie do izby:		
	wywołanie zgorszenia w miejscu publicznym	46% 4.210	35% 2.838
	zagrożenie zdrowia lub życia własnego	60% 5.450	53% 4.336
	zagrożenie zdrowia lub życia osób trzecich	44% 4.014	41% 3.354
5.	Sytuacje, z jakich najczęściej były doprowadzane osoby do izby:		
	leżący	46% 4.220	47% 3.820
	awantura domowa	24% 2.153	27% 2.231
	awantura w miejscu publicznym	17% 1.556	16% 1.316
6.	Przyczyny odmowy przyjęcia do izby osób doprowadzonych:		
	wskazania lekarza co do zastosowania wobec osoby doprowadzonej świadczeń, które powinny być udzielone w ZOZ, w tym:	107	56
	ostre zatrucie alkoholem	54	26
	stan zdrowia	41	26
	brak u osoby doprowadzonej objawów stanu nietrzeźwości	92	78
	pisemny wniosek członka najbliższej rodziny		1
	brak wolnych miejsc w izbie	22	27
	brak podstaw prawnych do przyjęcia	161	83
7.	Badania lekarskie oraz inne świadczenia:		
	wydanie opinii o stanie zdrowia	18.559	16.501
	badanie zawartości alkoholu w organizmie	8.146	11.995
	akcje bezpośredniego ratowania życia	10	5
	skierowania do placówek służby zdrowia podczas pobytu	13	10

	skierowania do placówek służby zdrowia po wytrzeźwieniu	7	19
	pobrania krwi do badań na zlecenie Policji	67	47
8.	Informacje w zakresie wysokości opłaty za pobyt oraz ściągalności:		
	średni koszt pobytu	286,70	253,80
	ściągalność należności	39%	45%
	decyzje o umorzeniu należności	5.497	4.342
	decyzje o odroczeniu terminu zapłaty i rozłożeniu na raty	575	504
	tytuły wykonawcze skierowane do egzekucji	5.184	3.643
	wartość tytułów wykonawczych	1.518.922 zł	926.559 zł
	zastawy dokonane celem zabezpieczenia należności	470	410

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

Punkt Konsultacyjny

Koszty Punktu Konsultacyjnego wyniosły 293.458 zł, w całości pokryte zostały ze środków budżetowych. Zatrudnienie w Punkcie Konsultacyjnym wynosiło 4,49 etaty.

Tabela XI.18.

Informacje na temat działalności Punktu Konsultacyjnego

Zadania	2003	2004
1. Informacje o szkodliwości nadużywania alkoholu	5.160	5.757
2. Informacje o placówkach i grupach wsparcia	5.672	7.627
3. Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia	1.485	2.990
4. Skierowania do placówek i grup samopomocowych	1.095	2.960
5. Informacje i porady dla osób bliskich	693	999
6. Informacje i porady telefoniczne	633	1.754
7. Informacje o pobytach w związku z prowadzonym postępowaniem o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	81	139
8. Informacje o pobytach osób małoletnich	228	98
9. Informacje dla gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	8	18
10. Spotkania grupy AA Izba	52	53

Źródło Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.2. Pomoc społeczna

W 2004 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie realizował zadania własne i zleczone z zakresu pomocy społecznej w oparciu o ustawę o pomocy społecznej (do 30.04.2004 r. ustawa z dnia 29 listopada 1990 r., od 1.05.2004 r. ustawa z dnia 12 marca 2004 r.) w oparciu o ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób oraz akty wykonawcze.

Plan wydatków systemu pomocy społecznej według stanu na dzień 31.12.2004 r. wyniósł 174 029 526 zł, w tym 3 880 000 zł to wydatki na inwestycje.

Plan wydatków MOPS według stanu na 31.12.2004 wyniósł 104 756 072 zł, w tym wydatki inwestycyjne to 559 000 zł. W 2004 r. MOPS wydał 104 368 390 zł, w tym na wydatki majątkowe 558 502 zł.

W 2004 r. MOPS zrealizował dochody w kwocie 1 530 851,78 zł.

Z różnych form pomocy MOPS w 2004 r. skorzystało 22 755 osób.

W celu zaspokojenia podstawowych potrzeb osób i rodzin starających się o udzielenie pomocy w 2004 r. MOPS zrealizował m.in. następujące formy wsparcia:

XI.2.1. Zadania własne Gminy

1. posiłki dla dorosłych - z tej formy pomocy skorzystało 1899 osób, zrealizowano 405 190 świadczeń na łączną kwotę 1 203 155,50 zł;
2. posiłki dla dzieci - zostało dożywionych 5074 dzieci, 603 972 świadczenia na łączną kwotę 1 921 700,21 zł;
3. z lokalnego programu dofinansowania do opłat mieszkaniowych skorzystało 1 208 osób, zrealizowano 7 759 świadczenia na łączną kwotę 1 735 274 zł;
4. wypłacono 37 340 świadczeń w formie zasiłków celowych na łączną kwotę 4 114 039 zł, z czego m. in. 12 998 świadczeń w formie zasiłków celowych na żywność na kwotę 1 386 478 zł (5 418 osób), 12 609 świadczeń w formie zasiłków celowych na media oraz czynsz na kwotę 1 393 393 zł (co najmniej 3826 osób), 3 862 świadczenia w formie zasiłków celowych na leki na 291 664 zł (1 974 osoby), 2 261 świadczeń w formie zasiłków celowych na odzież na kwotę 213 613 zł (1 616 osób) oraz 1 912 świadczeń w formie zasiłków celowych na węgiel na kwotę 544 938 zł (1 662 osoby);
5. zrealizowano 8 670 świadczeń w formie zasiłków celowych specjalnych na kwotę 995 646 zł;
6. zasiłki okresowe wypłacane w oparciu o nową ustawę o pomocy społecznej - zrealizowano 36 301 świadczeń w części minimalnej na kwotę 1 998 320 zł oraz 2 892 świadczenia w części dodatkowej na kwotę 397 016 zł;
7. składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacone w oparciu o nową ustawę o pomocy społecznej na łączną kwotę 749 zł dla 1 osoby.

Łącznie na realizację zasiłków w ramach zadań własnych wypłacono 12 365 902 zł.

Ponadto w ramach zadań własnych zrealizowano:

- 164 661 dodatki mieszkaniowe na łączną kwotę 25 151 063 zł;
- 9 160 świadczeń dla rodzin zastępczych na łączną kwotę 6 291 535 zł;
- 2 950 świadczeń dla usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych na kwotę 1 689 001 zł;
- 1 297 świadczeń dla usamodzielnionych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych na kwotę 1 022 578 zł;
- 819 452,25 godzin usług opiekuńczych na kwotę 5 298 336 zł.

XI.2.2. Zadania zlecone Gminy

1. zasiłki stałe z tytułu opieki nad dzieckiem - zrealizowano 1 886 świadczeń na kwotę 785 717 zł dla 482 osób (realizacja pomocy do 30.04.2004 r. w związku ze zmianą ustawy o pomocy społecznej);
2. zasiłki stałe wyrównawcze - zrealizowano 12 439 świadczeń na kwotę 4 148 059 zł dla 3 228 osób (realizacja pomocy do 30.04.2004 r. w związku ze zmianą ustawy o pomocy społecznej);
3. gwarantowane zasiłki okresowe - zrealizowano 715 świadczeń na kwotę 280 619 zł dla 202 osób (realizacja pomocy do 30.04.2004 r. w związku ze zmianą ustawy o pomocy społecznej);
4. macierzyńskie zasiłki jednorazowe - zrealizowano 247 świadczeń na kwotę 49 647 zł dla 241 osób (realizacja pomocy do 30.04.2004 r. w związku ze zmianą ustawy o pomocy społecznej);
5. macierzyńskie zasiłki okresowe - zrealizowano 1 200 świadczeń na kwotę 291 998 zł dla 354 osób (realizacja pomocy do 30.04.2004 r. w związku ze zmianą ustawy o pomocy społecznej);
6. zasiłki okresowe i zasiłki okresowe specjalne - zrealizowano 2 841 świadczeń na łączną kwotę 405 708 zł dla 1 653 osób;
7. zasiłki stałe realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. - zrealizowano 24 465 świadczeń na łączną kwotę 8 185 189 zł dla 3 416 osób;
8. liczba świadczeń zrealizowanych w formie składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe wyniosła 3 228 na łączną kwotę 435 237 zł dla 727 osób.

Łącznie zrealizowano 47 052 świadczenia na kwotę 14 587 325 zł.

Ponadto w ramach zadań zleconych:

- zrealizowano zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne - 5 115 świadczeń na kwotę 461 312 zł (realizacja pomocy do 30.04.2004 r. w związku ze zmianą ustawy o pomocy społecznej);
- zrealizowano 34 402 świadczenia w formie składek na ubezpieczenie zdrowotne na łączną kwotę 1 026 000 zł;
- zrealizowano 60 734 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych na kwotę 485 008,60 zł.

XI.2.3. Zadania ze środków PFRON

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadania finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

W 2004 r. dofinansowanie ze środków PFRON-u obejmowało dofinansowanie:

1. uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach - dla 2 988 osób dorosłych oraz dla 610 dzieci,
2. likwidację barier architektonicznych (157 osób); w komunikowaniu się (387 osób) i technicznych (324 osoby),
3. zakupu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego (2 116 osób),
4. działalności w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, (łącznie w 90 przedsięwzięciach kulturalnych zorganizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi, fundacjami i stowarzyszeniami wzięło udział około 6 300 niepełnosprawnych mieszkańców Krakowa),
5. działania 12 warsztatów terapii zajęciowej, zakwalifikowano do nich 434 osób. Liczba miejsc w warsztatach terapii zajęciowej w roku 2004 w stosunku do roku 2003 wzrosła o 52, co wpłynęło na znaczące zmniejszenie kolejki oczekujących na przyjęcie do warsztatu.

MOPS udzielał także osobom niepełnosprawnym pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej.

XI.2.4. Pomoc rodzinom

Pomoc rodzinom realizowana jest poprzez pomoc finansową, poradnictwo specjalistyczne oraz szeroko rozumianą pracę socjalną z indywidualnym klientem i jego rodziną. Uzpełnieniem standardowych i wymaganych przez ustawę działań jest inicjowanie i podejmowanie współpracy z instytucjami i organizacjami realizującymi zadania związane z szeroko rozumianą pomocą osobom korzystającym również z pomocy społecznej

W związku z realizacją zadań pracownicy socjalni MOPS 68 103 razy rozpoznawali w środowisku klientów ich sytuację bytową W 2004 r. pracownicy MOPS udzielili pomocy 7 523 rodzinom osób starszych i niepełnosprawnych, 8 269 rodzinom, w tym wielodzietnym i niepełnym oraz rodzinom osób bezrobotnych, 828 rodzinom osób bezdomnych, 1157 usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinom zastępczym. Wydano łącznie 128 679 decyzji administracyjnych.

Do zadań MOPS wynikających z ustawy o pomocy społecznej należy organizowanie specjalistycznego poradnictwa. Od lutego 2004 r. dla realizacji tego zadania został powołany Dział Poradnictwa. Pracownicy Działu udzielili ogółem 11 988 porad w tym: 1 252 porady psychologiczne, z czego 42% porad zostało udzielonych w domu klienta, 10 742 porad prawnych, po które zwykle klienci przychodzili do Ośrodka. Porady psychologiczne najczęściej udzielane były osobom niepełnosprawnym, a udzielono ich 589. Osobom doświadczającym przemocy w rodzinie udzielono 36 porad psychologicznych, a 327 porad udzielono innym osobom. Najczęściej pracownicy Działu pomagali klientom w rozwiązaniu problemów rodzinnych oraz w zakresie zdrowia psychicznego i zaburzeń psychicznych dorosłych - udzielono odpowiednio 374 oraz 316 porad.

Najmniej porad prawnych udzielono osobom doświadczającym przemocy w rodzinie - 1 492, osobom niepełnosprawnym udzielono 3 343 porad, pozostałym - 5 907; najczęściej udzielano porad z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa lokalowego.

Tabela XI.19.

Przyczyny udzielania pomocy z funduszy pomocy społecznej w latach 2003-2004

Powód trudnej sytuacji życiowej	2003			2004						
	liczba gospodarstw domowych	%	Łączna kwota udzielonej pomocy (zł)	%	Średnia wartość pomocy na gospod. domowe	liczba gospodarstw domowych	%	Łączna kwota udzielonej pomocy (zł)	%	Średnia wartość pomocy na gospod. domowe
ogółem	21 903		51 870 103		2 368	17 749		41 011 805		2 311
sieroctwo:	888	4,1	8 742 905	16,9	9 846	749	4,2	6 291 535	15,3	8 400
bezdomność:	848	3,9	1 441 417	2,8	1 700	828	4,7	1 348 441	3,3	1 629
potrzeba ochrony macierzyństwa:	641	2,9	694 160	1,3	1 083	435	2,5	431 800	1,1	993
bezrobocie:	5 804	26,5	7 044 979	13,6	1 214	5 549	31,3	6 307 502	15,4	1 137
upośledzenie fizyczne lub umysłowe:	9 393	42,9	24 077 357	46,4	2 563	7 431	41,9	17 889 834	43,6	2 407
długotrwała choroba:	7 287	33,3	8 864 519	17,1	1 216	4 543	25,6	6 134 772	15,0	1 350
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	4 885	22,3	9 277 422	17,9	1 899	4 190	23,6	6 737 628	16,4	1 608
rodziny niepełne:	3 632	16,6	4 813 651	9,3	1 325	3 652	20,6	4 334 645	10,6	1 187
wielodzietność:	725	3,3	1 726 641	3,3	2 382	734	4,1	1 555 757	3,8	2 120
alkoholizm:	956	4,4	1 840 358	3,6	1 925	837	4,7	1 796 857	4,4	2 147
narkomania:	120	0,6	183 354	0,4	1 528	140	0,8	218 092	0,5	1 558
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego:	180	0,8	94 906	0,2	527	189	1,1	138 423	0,3	732
kłeska żywiołowa lub ekologiczna:	0	0,0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela XI.20.

Problemy krakowskich rodzin w latach 2003-2004

Problem	2003			2004		
	liczba rodzin	% wszystkich rodzin	dynamika 03/02 (w %)	liczba rodzin	% wszystkich rodzin	dynamika 04/03 (w %)
alkoholizm	956	2,78%	108%	837	3,02%	88%
narkomania	120	0,35%	112%	140	0,51%	117%
przestępczość	167	0,48%	184%	176	0,64%	105%
bezdomność	848	2,46%	128%	828	2,99%	98%
bezrobocie	5 804	16,85%	104%	5 549	20,03%	96%
sieroctwo	888	2,58%	116%	749	2,70%	84%
wielodzietność	725	2,10%	93%	734	2,65%	101%
choroba psychiczna	1 553	4,51%	89%	1 042	3,76%	67%
upośledzenie umysłowe	1 961	5,69%	104%	881	3,18%	45%
upośledzenie fizyczne	6 024	17,49%	188%	5 662	20,44%	94%

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sprawuje nadzór nad Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej (OIK), który świadczy specjalistyczne usługi, zwłaszcza psychologiczne, prawne, hostelowe, dostępne całą dobę. Pomoc przeznaczona jest dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w tym dla rodzin będących ofiarami przemocy.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej podjął w 2004 r. 11 316 interwencji, w tym :

- telefonicznych - 4 259
- osobistych - 7 057

Na realizację usług hostelowych na rzecz osób doznających przemocy przeznaczone jest 8 miejsc noclegowych przy ul. Radziwiłłowskiej - w ubiegłym roku z tej formy pomocy skorzystało 36 osób, które przebywały w hostelu łącznie 217 osobodni.

Na usługi hotelowe dla rodziców, których dzieci pozostają w przewlekłym leczeniu szpitalnym ze względu na choroby nowotworowe, przeznaczone jest 15 miejsc przy ul. Cechowej. W roku 2004 przebywało w placówce 107 osób, przebywających tam łącznie 191 osobodni.

W OIK prowadzona jest grupa wsparcia dla kobiet (średnio 9 uczestniczek miesięcznie) i klub byłego pacjenta psychiatrycznego (średnio 9 uczestników miesięcznie).

XI.2.5. Pomoc dzieciom i młodzieży

MOPS realizuje zadania w zakresie zapewnienia opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, sprawuje nadzór merytoryczny nad placówkami opiekuńczo - wychowawczymi i ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi.

W 2004 r. MOPS sprawował nadzór merytoryczny nad publicznymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi: 7 placówkami typu socjalizacyjnego - 332 miejsca (w tym w listopadzie 2004 r. zakończony został proces likwidacji Ośrodka Profilaktyczno-Terapeutycznego dla Chłopców, ul. Ks. J. Popiełuszki 36 w Krakowie (30 miejsc), 2 placówkami opiekuńczymi wsparcia dziennego (50 miejsc) oraz nad 1 placówką typu interwencyjnego (76 miejsc) i 1 placówką typu rodzinnego (9 miejsc). Ponadto MOPS sprawował nadzór i przekazywał dotacje na działalność niepublicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych: 7 placówek typu rodzinnego (56 miejsc), 5 placówek typu socjalizacyjnego (171 miejsc), 22 niepublicznych placówek wsparcia dziennego dla 1593 wychowanków (w tym 3 placówki uruchomione w 2004 r. (140 miejsc) oraz 1 placówkę typu interwencyjnego (10 miejsc), a także finansował w trakcie roku 28 placówek pogotowia rodzinnego.

W ciągu 2004 r. wydano ogółem 370 decyzji dotyczących skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego średnio dziennie przebywało 1 321 dzieci, w tym 38 w placówkach publicznych.

W interwencyjnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych na koniec roku przebywało według ewidencji 95 dzieci, stan faktyczny na koniec roku to 30 dzieci. W ciągu całego roku do interwencyjnych placówek przyjęto 44 dzieci.

Na koniec 2004 r. w rodzinnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 64 dzieci.

W ciągu roku przyjęto 8 nowych wychowanków.

W socjalizacyjnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych na koniec roku sprawozdawczego przebywało faktycznie 401 wychowanków, w placówkach niepublicznych 156, w publicznych - 245. Liczba dzieci według ewidencji w tych placówkach na koniec roku wyniosła 436 dzieci. W ciągu roku do socjalizacyjnych placówek opiekuńczo-wychowawczych przyjęto 177 nowych wychowanków, 49 dzieci do placówek niepublicznych, 128 do publicznych.

W Krakowie na koniec 2004 r. funkcjonowało 644 rodzin zastępczych, z czego 86% (556) to rodziny zastępcze spokrewnione z wychowankami. Ogółem w rodzinach zastępczych na koniec grudnia 2004 r. przebywało 810 dzieci, z czego 82% (668) w rodzinach zastępczych spokrewnionych z nimi.

Liczba placówek pogotowia rodzinnego na koniec roku wynosiła 27, (w ciągu roku funkcjonowało ogółem 28 pogotowia), a przebywało w nich 73 dzieci.

W ciągu 2004 r. przeprowadzono łącznie 166 kontroli i wizyt w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz w pogotowiacz rodzinnych.

XI.2.6. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

MOPS sprawuje nadzór nad 18 Domami Pomocy Społecznej, z czego 15 prowadzonych jest przez Gminę Miejską Kraków, natomiast 3 placówki prowadzone są przez podmioty niepubliczne. W ciągu 2004 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęły 1 183 wnioski, dotyczące m.in. umieszczenia w domu pomocy społecznej (662), zapewnienia miejsca w dziennych domach pomocy społecznej (132), w ŚDS (332), w mieszkaniu chronionym (3), skierowania do ośrodka wsparcia (7), zapewnienie usług opiekuńczych w ośrodkach wsparcia (9).

Na koniec roku 2004 r. pozostawało 170 osób, które oczekiwały na miejsce w domach pomocy społecznej dla przewlekle somatycznie chorych, 53 osoby oczekujące na miejsce w domach pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku, 76 osób czekających na umieszczenie w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz 9 osób - w domach pomocy społecznej dla niepełnosprawnych intelektualnie.

W omawianym okresie wydano 51 decyzji kierujących osoby do domów pomocy społecznej w innych powiatach, a zobowiązania finansowe za pobyt 13 krakowian w domach pomocy społecznej w innych powiatach wyniosły 43 888,46 zł.

MOPS prowadził postępowania administracyjne w sprawie skierowania osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi do środowiskowych domów samopomocy.

Wraz z dwoma nowo powstałymi ośrodkami w Krakowie funkcjonowało w 2004 r. łącznie 11 środowiskowych domów samopomocy, z których trzy przeznaczone są dla 102 osób z chorobą psychiczną i osiem dla 199 osób z niepełnosprawnością intelektualną. Łącznie pomocą środowiskową świadczoną w środowiskowych domach samopomocy objętych jest już 301 osób niepełnosprawnych. Jeden z ww. ośrodków jest jednostką gminną. Pozostałe placówki prowadzone są przez stowarzyszenia, fundację i organizację kościelną.

W 2004 r. wydano 332 decyzje administracyjne kierujące i przedłużające pobyt w środowiskowych domach samopomocy.

XI.2.7. Pomoc osobom bezdomnym

W 2004 r. udzielono wsparcia 829 osobom bezdomnym między innymi w formie schronienia, posiłku oraz świadczeń pieniężnych.

MOPS nadzorował 3 placówki przeznaczone dla bezdomnych kobiet oraz 1 dla bezdomnych mężczyzn. Prowadzona była także grupa wsparcia GWAB. W 2004 roku tworzyło ją 28 osób z tego usamodzielniało się 16.

W 2004 r. zlecono wykonanie 101 pochówków.

Zdrowie i opieka społeczna/ Tendencje

- zwiększenie działań dostosowujących funkcjonowanie służby zdrowia do potrzeb mieszkańców
- podniesienie sprawności działania pogotowia ratunkowego
- rozwój infrastruktury systemu pomocy i wsparcia środowiskowego, w tym zwiększony udział w terapii zajęciowej osób niepełnosprawnych
- niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację zadań opieki zdrowotnej i pomocy społecznej

